

16.7.2024
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

FIVA/2024/1219

Sisäministeriö
kirjaamo.sm@gov.fi

Finanssivalvonnan lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi (VN/27332/2023)

Yleistä

Hallitus on valmistellut laaja-alaisesti rahapelijärjestelmän kokonaisuudistusta. Hallituksen esityksen tavoitteena on toisaalta avata rahapelijärjestelmä toimiluvan mukaisille toimijoille tiettyjen rahapelien osalta ja toisaalta lisätä viranomaisten valvontavaltuuksia mm. rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevien velvoitteiden osalta.

Hallituksen esityksessä on kuvattu seikkoja, joilla voi olla vaikutusta rahanpesun riskin kehittymiseen uudelaissa lisenssijärjestelmässä, mutta esityksen mukaan riskien arviointi on vaikeaa. Finanssivalvonta viittaa esityksessä mainittuihin Euroopan Unionin Komission selvitykseen, jossa rahapelaamisen rahanpesun riskiä on kuvattu melko laajasti.

Hallitusohjelman mukaan toimilupajärjestelmään siirryttäessä estetään tehokkaasti muun muassa rahanpesu. Hallitusohjelmassa asetetun uudistuksen tavoiteaikataulun vuoksi ja koska EU lainsäädännön uudistuksen vuoksi on käynnistynyt rahanpesulain kokonaisuusuudistus, valmistelussa ei ole arvioitu toteuttamisvaihtoehtoja rahanpesun estämisen osalta. Esitykseen sisältyy uuden rahapelijärjestelmän edellyttämät välttämättömät teknisluonteiset muutosehdotukset rahanpesulakiin

Maksuliikenteen estot

Nykyinen sääntely

Aikaisemmissa lainmuutoksissa arpajaislakiin lisättiin myös säännökset maksuliikenne-estoista. Sääntely sisältää 62 l §:n mukaisen yleisen kiellon olla toteuttamatta tai käynnistämättä maksutapahtumia ja lisäksi säännökset Poliisihallituksen toimivallasta kohdistaa maksupalveluntarjoajaan kieltopäätös, jos kyseinen palveluntarjoaja ei noudata 62 m §:ssä säädettyä yleistä kieltä.

16.7.2024
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

FIVA/2024/1219

Maksuliikenne-estot eivät ole tähän mennessä toteutuneet kovin tehokkaasti. Poliisihallituksen suorittama maksuliikenne-estojen valvonta on riippuvaista maksupalveluntarjoajilta saatavista tiedoista, ja valvonnan toteutumisen kannalta on ollut ongelmallista, ettei tiedonannon laiminlyöntiä ole sanktioitu. Tämä saattaa vaarantaa tiedonsaantioikeuden toteutumisen ja siten koko valvontatehtävän toteuttamisen.

Maksuliikenne-estojen täytäntöönpanossa on tullut myös esille, että estoja pyritään aktiivisesti kiertämään siirtämällä rahapelitoiminta konsernin tytäryhtiöltä toiselle. Maksuliikenne-estot kohdistuvat vain kiellon saaneeseen yhtiöön ja ne velvoittavat kolmatta osapuolta (maksupalvelun tarjoajaa) tekemään toimia, joten maksuliikenne-estojen alaa ei ole voitu laajentaa koskemaan kiellon alaisen yhtiön sisaryhtiötä ilman viranomaisen päätöstä.

Keinot järjestelmän ulkopuolisen rahapelitarjonnan ja -markkinoinnin torjumiseksi

Uudistukseen ehdotetaan sisällytettäväksi voimassa olevan arpajaislain mukaisesti maksuliikenne-estoja koskevat säännökset sekä uusina esto-toimenpiteinä säännökset verkkoliikenne-estoista. Hallituksen esityksessä on ehdotettu mm. maksuliikenne estoja niille peliyhtiölle, jotka tarjoavat pelejä ilman toimilupaa. Sanotut estot koskisivat myös kryptovarojen välittämistä estolistalla oleville tahoille.

Ehdotetuilla säännöksillä olisi siten vaikutuksia maksupalveluita ja kryptovarapalveluita Suomessa tai Suomeen tarjoaviin toimijoihin siltä osin, kuin olisi kyse niitä koskevasta velvollisuudesta estää estolistalle asetetun rahapeliyhtiön tai järjestelmän ulkopuolisen rahapeliyhtiön rahapeelaamiseen liittyvää maksuliikennettä.

Finanssivalvonta suhtautuu varauksellisesti maksuliikenne-estojen määräämiseen. Toisaalta nykyisen lainsäädännön aikana estojen tehon on todettu olevan varsin vähäinen ja toisaalta maksupalvelun tarjoajien on vaikea seurata kaikkien toimijoiden välistä maksuliikennettä, jotta estojen toteutumisesta voitaisiin olla varmoja.

Mikäli estoja aiotaan määrätä, tulisi valvontaviranomaisen esimerkiksi laatia joidenkin vuosien jälkeen arvio, millaisena estojen tosiasiallinen vaikutus nähdään.

Tiedonsaantioikeuden laajennus eri viranomaisiin

Esityksen mukaan uudella rahapelien valvontaviranomaisella olisi tiedonsaantioikeus muilta viranomaisilta, siten että valvontaviranomainen voisi saada salassapitosäännösten estämättä ja maksutta viranomaiselta tietoja, jotka ovat välttämättömiä:

- 1) arvioitaessa 8–11 §:ssä tarkoitettuja toimiluvan myöntämistä koskevia edellytyksiä;

16.7.2024
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

FIVA/2024/1219

- 2) maksuliikenne-estojen asettamiseksi, valvomiseksi ja sanktioimiseksi;
- 3) valvottaessa tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Tiedonsaantioikeus koskee myös välttämättömiä henkilötietoja.

Esityksen mukaan viranomaisia, joihin tiedonsaantioikeus kohdistuisi, olisivat esimerkiksi poliisi-, rikosrekisteri-, ulosotto-, vero- ja väestörekisteriviranomaiset. Ehdotuksessa on mainittu myös mahdollisuus velvoitteesta maksupalvelua koskevien valvontatietojen luovuttamiseen, joten esitetyn pykälän soveltuminen Finanssivalvonnan tietoihin jää josain määrin epäselväksi. Ainakin on huomattava, että jos tietoja pyritään saamaan, on myös säädettävä luovuttavan viranomaisen oikeudesta luovuttaa kyseisiä salassapidettäviä tietoja.

Ehdotettua säädöstä tulisi Finanssivalvonnan mukaan tarkentaa ja selvittää mahdollisten luovuttavien tahojen oikeus tiedonluovutuksiin.

Rahapelejä tarjoavien yhtiöiden vastuuhenkilöiden taustaselvitykset

Hallitusten välinen rahanpesun vastainen työryhmä FATF on kritisoinut sitä, että Suomessa peliyhtiöiden johtoa ja merkittävän määräysvallan omaavia tahoja ei ole valvottu nk. fit & proper säädösten osalta mm. rikollisen taustan selvittämiseksi. Tämä tulee ehdotuksen mukaan parantumaan eli taustatiedot edellytetään selvitettäväksi toimilupaa haettaessa.

Finanssivalvonnan kanta

Finanssivalvonta suhtautuu periaatteessa neutraalisti esitettyihin muutoksiin, sillä rahapelialan sääntely ei ole sen keskeistä toimialaa.

Ehdotuksen rahanpesun estämistä ja pakotteiden noudattamista koskevat osat ovat Finanssivalvonnan mukaan melko vaillinaisia johtuen asiaa koskevan Euroopan Unionin sääntelyn tilanteesta. Samoin ehdotukseen sisältyvä pohdinta rahanpesun riskien kehityksestä uudessa järjestelmässä vaikuttaa ohuelta.

FINANSSIVALVONTA

Jyri Helenius
Apulaisjohtaja

Pekka Vasara
Toimistopäällikkö